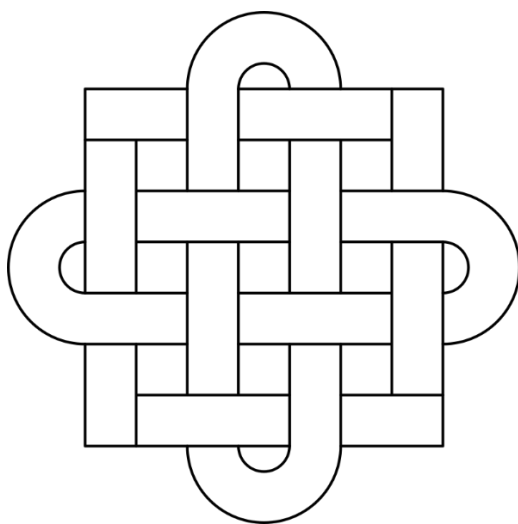

Vác, Rabtemető
Nemzeti Emlékhely

HASZNÁLATI TERV

2023. március

Használati terv

A 740/2021. (XII. 21.) Korm. rendelet, amely a nemzeti és történelmi emlékhelyek használatáról és fenntartható használatuk támogatásáról, valamint a Nemzeti Örökség Intézete létrehozásáról szóló 144/2013. (V. 14.) Korm. rendelet módosítása alapján a kultúráért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a nemzeti és történelmi emlékhelyek használati rendjéről – továbbiakban emlékhely – az adott nemzeti emlékhely sajátosságainak megfelelő, az említett Korm. rendelet 1.§-ában meghatározott használati célok szerint rendszerezett használati tervet készít.

A használati tervet a Váci Rabtemető Nemzeti Emlékhely tulajdonosa készítette el a Nemzeti Örökség Intézete szakmai iránymutatása és felügyelete alapján.

A használati terv tartalmának érvényre juttatásáért és az alábbiakban ismertetett tervek, programok, projektek megvalósításáért a tulajdonos felelős.

Az emlékhely tulajdonosa a használati tervre vonatkozó tervezetet honlapján véleményezés céljából hatvan napra közzétette. A tulajdonos a használati tervet az emlékhelyen elhelyezett hirdetőtáblán vagy - amennyiben honlappal rendelkezik - a nemzeti emlékhely tényének feltüntetésével a honlapján is közzéteszi.

A használati terv szükség esetén bármelyik fél kezdeményezésére módosítható.

Az emlékhely egyes használati céljaihoz kapcsolódó, az emlékhely helyszíneinek, egyes elemeinek használatra is vonatkozó ajánlások, előírások:

- Általános, idegenforgalmi és köznapi használati mód esetében
 - Az emlékhely méltóságát mindenkor biztosítani kell.
 - Tilos minden olyan tevékenység, amely az emlékhely szellemiségével nem összeegyeztethető.
 - Tilos minden olyan magatartás, amely a kegyeleti és/vagy szakrális elvárásokat sérti.
 - Tilos az emlékhely nem rendeltetésszerű használata.
- Az ünnepi és protokolláris használati mód esetében
 - Biztonsági feltételek megteremtése a biztosítást végző szervekkel együttműködve; szükség szerint a köznapi és idegenforgalmi használat korlátozása; forgalomkorlátozás; a zavaró, egyéb rendezvények tiltása.

Az emlékhely azonosító adatai¹:

1.	Az emlékhely jogszabály szerinti megnevezése:	Vác, Rabtemető		
	Elérhetőség:	Postacím: 2600 Vác, Március 15. tér		
		Telefonszám: 06-27-315-534		
		E-mail: polgarmester@varoshaza.vac.hu		
		Web: www.vac.hu		
	Helyrajzi számok:	1769		
	EOV/WGS 84 koordináta:	EOV		WGS84
X		Y	X	Y
655341.8		272177.3	47.473599	19.070754
2.	Tulajdonos:	Vác Város Önkormányzat		
	Tulajdonos elérhetősége:	E-mail: polgarmester@varoshaza.vac.hu		
		Telefonszám: 06-27-315-534		
3.	Egyéb használatra jogosult: (vagyonkezelő, fenntartó, üzemeltető)	-		
	Egyéb használatra jogosult elérhetősége:	E-mail:		
		Telefonszám:		
4.	Kapcsolattartó:	Taskovics Andrea főépítész		
	Kapcsolattartó elérhetősége:	E-mail: foepit11@varoshaza.vac.hu		
		Telefonszám: 06-27-513-407		
5.	A használatában és megőrzésében érintett és érdekelt egyéb szereplők:			
6.	Műemlék	igen/ <u>nem</u>	hrszt:	típusa:
7.	Helyi védetség	<u>igen</u> /nem	hrszt: 1769	típusa: Helyi területi védelem alatt álló temető
8.	Természetvédelmi terület	igen/ <u>nem</u>	hrszt:	típusa:

Az emlékhely rövid ismertetése:

¹ Szükség szerint a cella bővíthető

9.	Az emlékhely rövid ismertetése, alapadatok:	Levéltári adatokból ismert, hogy a Rabtemető közel 400 négyszögöl nagyságú területe egy korábbi polgári temető helyén alakult ki (hrszt: 1769). A Váci Rabtemető az 1950-es években, a totális diktatúra időszakában a budapesti 298-as és 301-es parcellához hasonlóan működött. Később használaton kívül került. A Rabtemetőben 118 elítéltet temettek el, akik 1945–1959 között a váci börtönben hunytak el. Politikai foglyokat, ismert történelmi személyeket is, köztük Hóman Bálint történészt, volt kultuszminisztert, aki a váci börtönben raboskodott és hunyt el.
10.	Védettségéből következő előírások részletes ismertetése:	Vác Város Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 31/2017. (XII.15.) sz. önkormányzati rendelete (TKR.) 9. § (2) Helyi területi védelem alatt álló területen új építményeket a jellegzetes településkép, valamint az épített és természetes környezet egységes megjelenését biztosító módon kell építeni, a meglévőket erre tekintettel kell használni, illetve fenntartani. (3) Helyi területi védelem alatt álló területen a közterületek kialakítását, burkolatát, bútorzatát a kialakult környezeti kép jellegzetességeinek és karakterének megtartásával, azokkal összhangban kell kialakítani. Vác Város Önkormányzat Képviselő-Testületének Vác Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 30/2017.(XI.24.) önkormányzati rendelete értelmében a terület Zkp (rekreációs szerepet betöltő, díszkertként is funkcionáló közterületek, – közparkok, közkertek és kegyeleti park – vagy közhasználatra átadott kertterületek) besorolású. A terület terepszint felett 1%, az alatt 2%-ban beépíthető, ahol a terepszint alatti beépítés kizárólag parkoló létesítése céljából, a megengedett beépítési százaléknak megfelelően, legfeljebb két szintben történhet. A szintterületi mutató max. 0,015, a minimális zöldfelület 85 %, a beültetési kötelezettség 40%, a legnagyobb épületmagasság 5,5 m. 66. § (3) A Zkp jelű közpark övezetben: - a pihenést és testedzést szolgáló építmények - vendéglátó-, valamint - a terület fenntartásához és használatához szükséges építmények, - a terület használói számára kialakított parkolók helyezhetők el.
11.	Az emlékhelyet és annak kezelését érintő hatályos jogszabályok, az Emlékhelyet érintő	- A 2011. évi CXLIX. törvény a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról

	jelenlegi vonatkozó helyi előírások (ÖRT, HÉSZ besorolás stb.):	- 740/2021. (XII.21.) Korm. rendelet a nemzeti és történelmi emlékhelyek használatáról és fenntartható használatuk támogatásáról - Vác Város Önkormányzat Képviselő-testületének a településkép védelméről szóló 31/2017. (XII.15.) sz. önkormányzati rendelete - Vác Város Önkormányzat Képviselő-Testületének Vác Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 30/2017.(XI.24.) önkormányzati rendelete
12.	Az emlékhely és a hozzá fűződő nemzeti érték ismertetése, emlékhellyé nyilvánítás rövid indoklása: <i>(maximum 1000 karakter)</i>	1964 nyarán különböző eltemetési helyeken, így a Váci Rabtemetőben is megbontottak 60 sírt a korábban kivégzett, vagy börtönben elhunyt szociáldemokrata politikusok exhumálása céljából. Majd az Igazságügyi Minisztérium és Vác Város Önkormányzata együttműködésével 2000. május 29 – június 17. között került sor a rabtemető kegyeleti-régészeti részleges feltárására. A rabtemető 250 négyszögöl nagyságú területén 109 sír feltárása történt meg, melyből 41 sír volt 20. századnak vélelmezhető. A 41 csontmaradványból három személyt sikerült beazonosítani. Az első azonosított Dr. Hóman Bálint volt (1888–1951), akit az exhumálás és azonosítás után a család a tassi református sírkertben temetett el. Azonosították még néhai Gáspár Gusztáv római katolikus lelkészt (1908–1951), aki 43 évesen halt meg, és akit a kihantolás és azonosítás után az Esztergom-Budapesti Érsekség temetett el Esztergomban. Azonosították néhai Friedrich István (1882–1951) egykori miniszterelnököt, aki 69 évesen halt meg, és aki visszatemetésre került helyben, a rabtemetőben. Nyughelyén 2017-ben helyezték el egy emlékkeresztet a Nemzeti Örökség Intézete (NÖRI). A Váci Rabtemető a 2001. november 1-i felavatását követően kialakult egy emlékpark és az ott elhelyezett emlékkövön névlista szerepel a Váci Rabtemetőben 1945–1959 között eltemetettek névsorával, valamint a kegyeleti-régészeti feltárás sírfolt-térképével.
13.	Az emlékhely fennálló állapotának – leíró bemutatása: <i>(maximum 1000 karakter)</i> (képi dokumentáció a használati terv mellékleteként)	A terület jelenleg bekerítetlen füves tér, melyet néhány fa és bokor tesz változatosabbá. Néhány sírkő és sírkereszt, egy 2001-ben felállított emlékkő a Váci Rabtemetőben 1945–1959 között eltemetettek névsorával, illetve egy helyi védelem alatt álló kereszt található itt, az ún. Rabtemetői kereszt, melyet Hóman Bálint emlékére 1999-ben állított az FKGP és a MIÉP váci szervezete. A terület a Hóman Bálint útról közelíthető meg gyalogosan egy gyalogos hídon keresztül. Az út mellett járda csak a túloldalon található.
14.	Jelenleg az emlékhely használatával kapcsolatosan kialakult szokások, hagyományok ismertetése:	Február hónap: A kommunizmus áldozatainak emléknapján megemlékezés a politikai foglyokról.

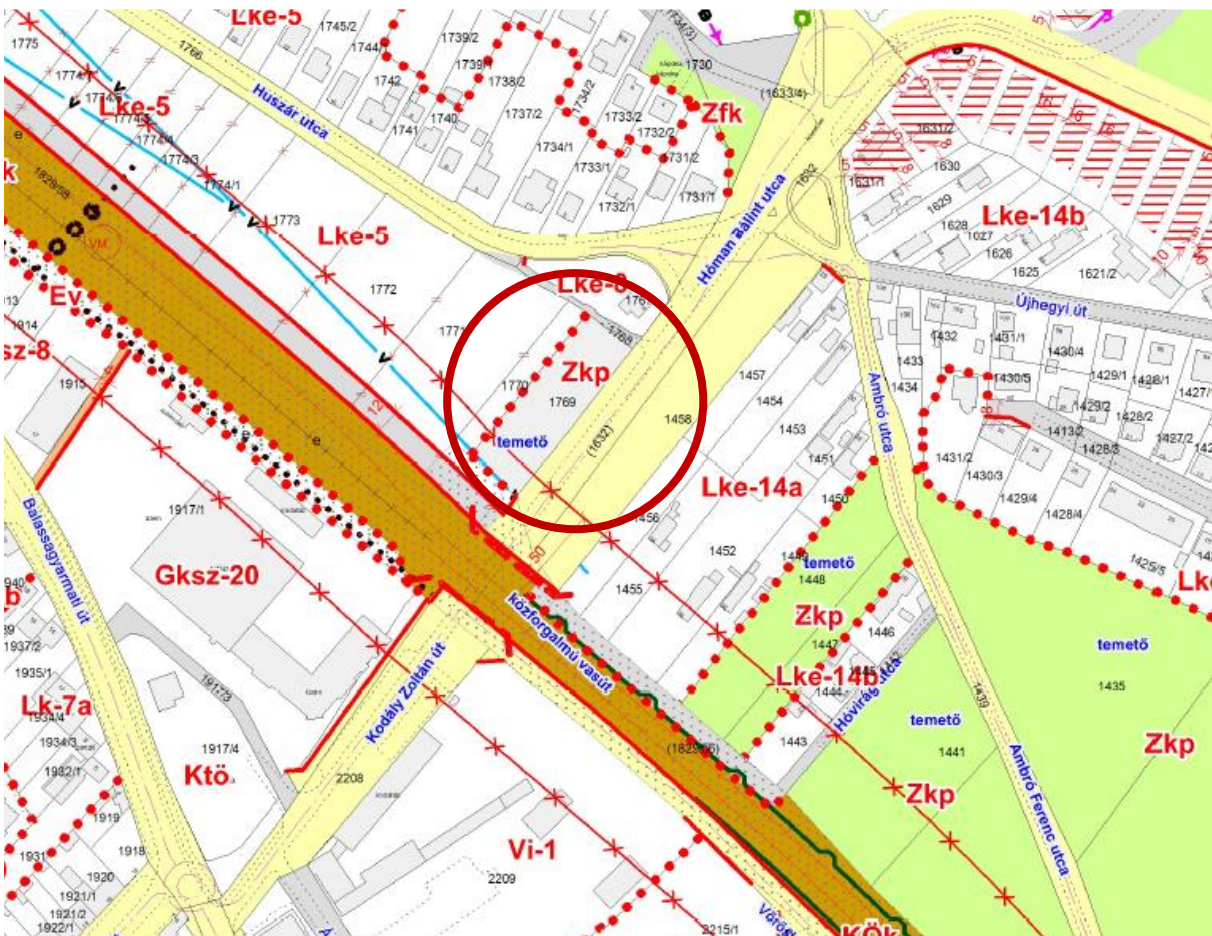
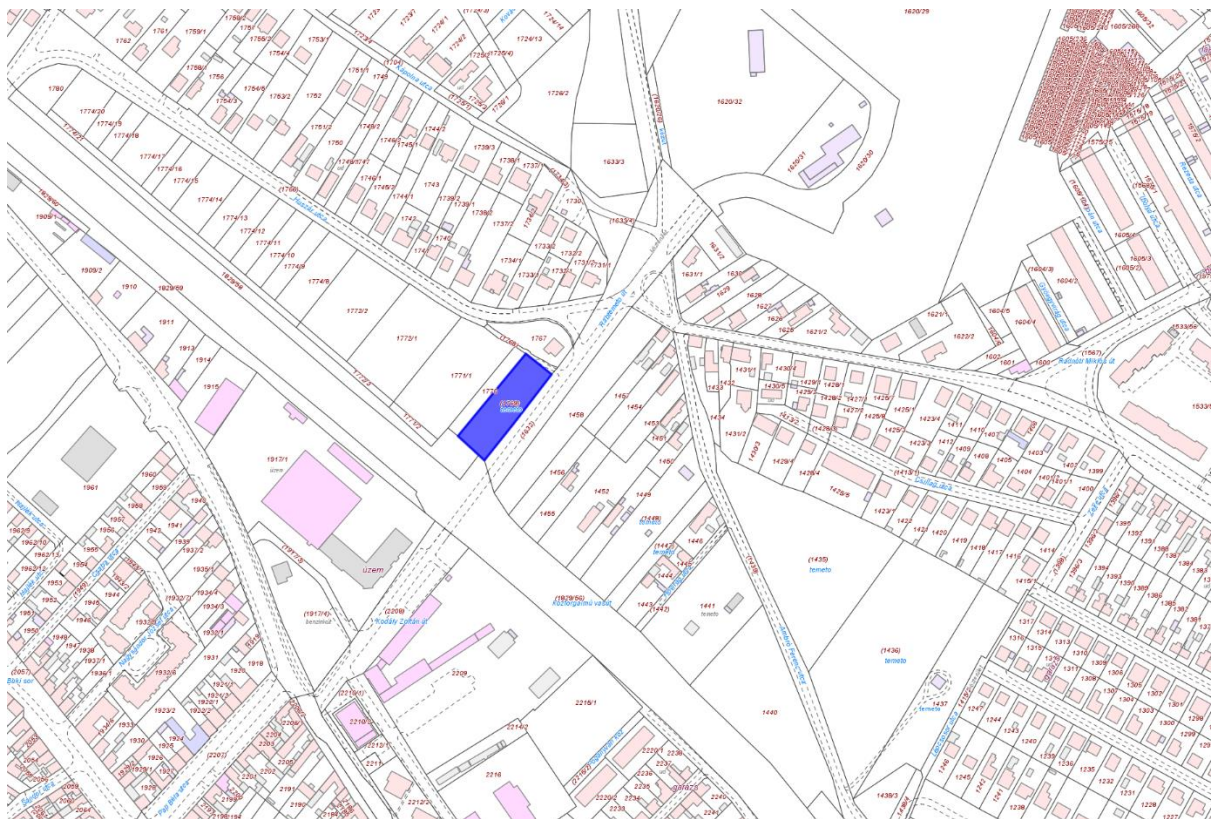
	(maximum 1000 karakter)	
15.	Jövőbeni javaslat a használatra, ajánlások, célok: (maximum 1500 karakter)	A területet mind a város, mind különböző szervezetek használják megemlékezésekre. Jövőbeni cél: - az emlékhely és emlékmű méltóságához illő kialakítás, - a gyalogos és gépjárművel történő megközelíthetőség, a megérkezés javítása, - a park, illetve a természeti környezet állapotának javítása, illetve karbantartása, - az emlékhely beazonosíthatóságának, elérésének megkönnyítése, - az emlékhelyről információs tábla kihelyezése.
16.	Rövid-, közép-, és hosszútávú használata, fejlesztése: (maximum 1500 karakter)	Rövidtávú célok: - Elsősorban építész, tájépítész és turisztikai szakemberek bevonásával a terület fejlesztési koncepciójának kidolgozása, illetve ehhez kapcsolódó ütemezett tervek kidolgozása, figyelembe véve az egykori laktanya új fejlesztési területét a Duna-parttal összekötő gyalogos-kerékpáros zöldsávot. A koncepció kidolgozása során figyelemet kell fordítani a rendezvényekhez, illetve a hétköznapi használatához kapcsolódó parkolási igények kielégítésére, és szükséges mértékben a látogatók kiszolgálásának (információs táblák, utcabútorok, illemhely, stb.) lehetőségére is. - Megemlékezéshez méltó emlékmű kialakítása. A jelenlegi névoszlopon szerepel minden idetemetett elítelt, köztük számos köztörvényes bűnöző neve is. Így ennek koszorúzása méltatlan. - Információs tábla kihelyezése az emlékhelyről, történelmi emlékhely sztéléjének felállítása. Középtávú célok: A kialakított ütemezett terveknek megfelelően a kisebb volumenű fejlesztések elvégzése, illetve a tervekkel együtt meghatározott karbantartás folyamatos végzése. - Örökségi elemek elérhetőségének fejlesztése: - Gyalogos hálózat, illetve megközelítés biztosítása (megfelelő szélességű járda kiépítése a Hóman Bálint út mellett a vasúti átkelőhely figyelembevételével, átkelőhely biztosítása, a jelenlegi nyílt árkon átvezetett gyaloghíd méltó megjelenéssel történő kialakítása). - Kerékpáros hálózat (EUROVELO6 és helyi hálózat összekapcsolása) bekapcsolása a fejlesztési területbe és kerékpáros infrastruktúra kialakítása (tárolók, pihenőhelyek, stb.). - Gépjárművel való megközelíthetőség biztosítása és parkolóhelyek kialakítása.

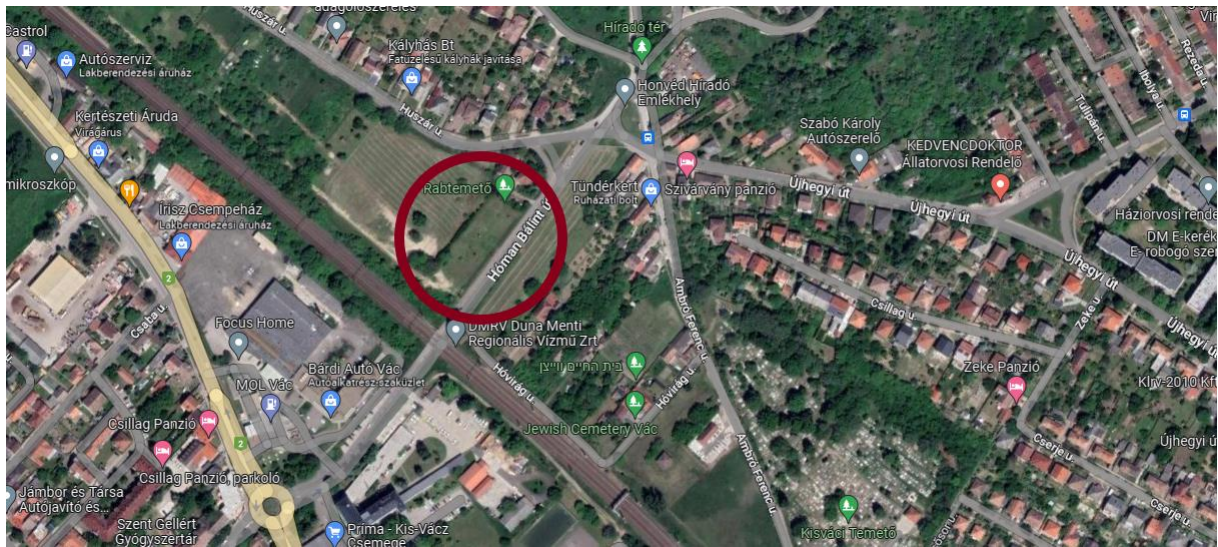
		- Örökségi elemek bemutatási infrastruktúrájának kialakítása: - Az emlékhely beazonosíthatóságának, elérésének megkönnyítése, útbaigazító táblák elhelyezése. - Bemutató pont kialakítása (szolgáltatásfejlesztés, parkoló, WC, kerékpáros pihenőhely). - Virtuális bemutatási lehetőségek fejlesztése. - Környezeti elemek fejlesztése: - Növényállomány felújítása, kezelése, új növények telepítése. - Körülhatároló kerítés kiépítése a park védelmének biztosítására. - Közvilágítás-kialakítás a parkban. - Oktatásfejlesztés: - Oktatás, ismeretterjesztés, emlékeztetpedagógiai fejlesztések korszerű ismeretátadási módszerekkel, technikákkal. - Közben lévő oktatási intézmények (általános iskolák és középiskolák) bevonása a megemlékezésekbe.
17.	Folyamatban lévő fejlesztés: (milyen forrásból, milyen előkészítettséggel)	Jelenleg nincs folyamatban lévő fejlesztés.
18.	Fenntarthatóság (látogatottság növelése):	- A növényállomány telepítésénél fontos az őshonos növényfajok, a tájegységnek megfelelő fajok telepítése. Előtérbe kell helyezni a táji környezet feltételeihez, a helyi éghajlathoz alkalmazkodó, nem magas növényvédelmi igényű, illetve alacsony karbantartási költségű zöldfelületek kialakítását. A csapadékvíz gazdálkodás a zöldfelület fenntartást kell segítenie. - A közvilágítás kialakítását, egyéb berendezések üzemeltetését megújuló energiaforrásra kell alapozni. - Az épített elemeknél előnyben kell részesíteni az alacsony karbantartási igényű, de minőségi (az emlékhelyhez méltó megjelenésű) berendezési tárgyak elhelyezését.
19.	A rendkívüli (havaria) eseményekkel kapcsolatban követendő, jogszabályban rögzített intézkedések és védelmi előírások ismertetése:	A rendőrséggel és a katasztrófavédelemmel állandó a kapcsolat. Minden esemény előtt személyes konzultáció keretében történik az intézkedések pontosítása. A rendkívüli eseményekkel kapcsolatos lépések helyben kerülnek kidolgozásra.
20.	Korábbi emlékhely támogatások felsorolása: 740/2001. (XII.21) Korm. rendelet szerint	–

	(mikor/mire/mennyit/státusz)	
21.	Térképmelléklet A beazonosíthatóság, megközelíthetőség ábrázolásához megfelelő méretarányú térképmelléklet	<i>lásd 1. számú melléklet</i>
22.	Fotódokumentáció Helyszín bemutatása, ismertetésének képi anyaga	<i>lásd 2. számú melléklet</i>

Aláírások

1. számú melléklet: Térképmelléklet

2. számú melléklet: Fotódokumentáció

emlékoszlop

Kiss Dávid fotói

Rabtemetői kereszt